3. VAAZ YAZMA

Vaaz özü itibariyle sözlü bir anlatım biçimidir. Bu anlatımda belli ilkeler göz önünde bulundurulur. Öncelikle bu ilkelerin yapılan plan dâhilinde kurgulanması önemlidir. Kurguda konunun akışı, anlatılacak temel konular ve faydalanılacak kaynaklar not edilir. Bu notlar zaman içerisinde hatip için iyi bir bilgi ve belge birikimi oluşturur.[19]

Vaaz planının yazıya aktarılması gerekir. Vaiz vaazı esnasında bundan faydalanacaktır.

Vaaz planı yazımında uyulması gereken kurallar şunlardır:

- Belirlenen konunun adı yazılır. Gerekirse neden bu konunun seçildiği not edilmelidir.
- Konu ile bağlantılı giriş duası yazılır.
- Konu ile ilgili ayet ya da ayetler yazılır. Ayetler yazılırken dikkat edilecekler şunlardır:

  a) Ayetlerin metin ve mealleri yazılır.

  b) Ayetlerin hangi surede ve kaçıncı ayette olduğu yazılır.

- Konu ile ilgili tespit edilen hadis-i şerifler anlamlarıyla yazılır. Hadis-i şeriflerin koyduğu hükümler ve günümüzde nasıl anlaşılması gerektiğine dair söylenecek hususlar ana baş-

18.bk. Ömer Öztop, Kaynaklarıyla Mü'minlere Vaazlar, s. 24-26.
19. bk. İsmail Lütfi Çakan, Dinî Hitabet, s. 64-65.

lıklar hâlinde not edilir.

• Tartışma meydana getirecek, yanlış yorumlanabilecek verilerden uzak durulur.

• Tespit edilen konu ile ilgili Kur'an-ı Kerim'de anlatılan kıssalar, ilgili sure ve ayet numaraları yazılır. Bu kıssaların dinleyenlere hangi öğütleri verdiği, günümüzde nasıl anlaşılması gerektiği, alınması gereken derslerin neler olduğu düzenli ve sistemli bir şekilde not edilir.

• Belirlenen konu ile ilgili hikmetli sözler, atasözleri, şiir vb. kaynaklarıyla yazılır.

• Konu ile ilgili toplumun ihtiyaç ve beklentileri varsa not edilir.

• Vaaz tek taraflı konuşma olduğu için vaizin anlatılan konuyu dinleyici açısından düşünüp değerlendirmesi, kendi kendine soru sorması ve soruların cevabını vermesi gerekir. Bu hem anlatımı etkili kılar hem de sorulamayan sorular cevabını bulmuş olur. Vaiz empati yaparak bu vaazı kendisi dinlese aklının nereye takılabileceğini düşünür, cemaatin de oraya takılmaması için gerekli önlemleri alır.

• Sonuç bölümünde konunun özeti vurgulanarak verilir, bununla ilgili maddeler not edilir.

• Konu ile ilgili kısa bir dua yazılır. Her konunun kendine has bir yönü vardır. Dua da buna dikkat edilerek yazılır.